

88156

Sällsynta fåglar i Sverige 1986 — rapport från SOF:s raritetskommitté

ERIK HIRSCHFELD

Detta är den tolfte rapporten från SOF:s raritetskommitté (Rk). De flesta fynd av sällsynta arter från 1986 som har rapporterats och granskats av kommittén presenteras här. Vi har också tagit med ett antal äldre fynd som under året har slutbehandlats av kommittén. Vissa arter som har godkänts av Rk publiceras emellertid inte i detta sammanhang, utan återfinns i den s.k. allmänna fågelrapporten (Tyrberg 1987). Efter de godkända fynden i denna rapport återfinns en lista med icke godkända fynd. Inrapporterade fynd som inte återfinns i någon av listorna är fortfarande under behandling. Om någon läsare har (för oss) okänd information om de fynd som underkänts eller fortfarande är under behandling ombedes dessa att skicka in sitt material till Rk:s sekreterare (adress nedan).

Tre nya arter för landet anträffades under 1986. De var gåsgam *Gyps fulvus*, dvärglärka *Callandrella rufescens* och glasögonflugsnappare *Muscicapa latirostris*. Ursprunget för gåsgamen kan diskuteras, men Rk har valt att behandla den som spontan. Vidare har vi efter diskussion bedömt att de tidigare publicerade fynden av sten-trast *Monticola saxatilis* och vitstrupig sparv *Zonotrichia albicollis* skall anses som spontana, vilket kommer att ändras i nästa *Förteckning över Sveriges fåglar*.

Från och med 1988 kommer klykstjärtad stormsvala att strykas ur rapportlistan. Bredstjärtad labb är struken från och med 1987.

Arter som bedöms av Rk

Rk skall granska och bedöma observationer av följande arter och raser:

- 1) Nya arter och raser för landet.
- 2) Arter eller raser som t.o.m. 1975 observerats färre än 20 gånger i landet enligt *Sveriges fåglar* (SOF 1978).
- 3) Nedan uppräknade arter och raser:

Islom, vitnäbbad islom, grålira (hela landet utom västkusten norr om Kullen i Skåne), mindre lira (som föregående), stormsvala, toppskarv, ägretthäger, ormörn, stäpphök, mindre och större skrikörn, stortrapp, brednäbbad simsnäppa, fjälllabb (hela landet utom Lappland, Jämtland och Härjedalen), storlabb (som grålira), vitvingad trut, stäpphöna, minervauggla, mellanspett, större piplärka, sädesärla (rasen *M. a. yarrellii*), blåhake (rasen *L. s. cyanecula*), nordsångare, rosenstare och dvärgsparv.

- 4) Övriga observationer av arter och raser som av lokal rapportkommitté bedöms böra hänskjutas till Rk för yttrande eller som Rk på eget initiativ önskar granska.

Några minnesregler för rapportörer

Om du observerat en av de arter som enligt listan ovan behandlas av Rk, bör du beskriva fågeln/fågeln så utförligt som möjligt, helst på en raritetsblankett (erhålls från SOF:s expedition eller från den lokala rapportkommittén). Visa gärna med en skiss hur du tyckte att fågeln/fågeln såg ut. Även en mycket primitiv skiss kan i många fall vara mer upplysande än ord. Om du har foton eller bandinspelningar vill Rk se respektive höra dessa innan ställning tas till rapporten. Rk vill uppmana alla som tar fotografier av sällsynta fåglar i Sverige att skicka in dem, även om man inte avser att rapportera arten själv. De kan vara ett ovärderligt stöd för oss när vi skall ta ställning till en rapport. Kom också ihåg att Rk endast är intresserade av vad just du iakttagit hos

SOF:s raritetskommitté (Rk) sponsras av:

Stormsvala *Hydrobates pelagicus* (49 — 3)

Sk: 1 ex. Vegeåns mynning 4.11 (Lars Olsen).
 Hl: 1 ex. Gubbanäsan 1.11 (Mikael Nord m.fl.) och 1 ex. 15.11 (Mikael Nord).

Ett normalt uppträdande både tids- och antalsmässigt.

Klykstjärtad stormsvala *Oceanodroma leucorhoa* (204 — 72)

Sk: 2 ex. Båstads hamn 3.10 (Anders Lindén m.fl.), 1 ex. Hovs hallar 4.10 (Ulf och Mats Arup), 1 ex. Kullen 1.11 (Per Undeland m.fl.), 1 ex. Sandön 6.11 (Bo Petersson m.fl.), minst 5 ex. Båstad 6.11 (Nils Kjellén m.fl.), 1 ex. Svanshall 6.11 (Karl-Göran Nilsson, Lars Göte Nilsson), 1 ex. Båstads hamn 12.11 (Anders Lindén), 1 ex. Sandön 12.11 (Nils Kjellén m.fl.) och 1 ex. Båstads hamn 6.12 (Hans Nordius m.fl.).

Hl: 1 ex. Gubbanäsan 3.10 (Mikael Nord), 13 ex. Glommen 1.11 (Jörgen Fagerblom m.fl.), 6 ex. Gubbanäsan 1.11 (Mikael Nord m.fl.), 2 ex. Gubbanäsan 2.11 (Mikael Nord m.fl.), 1 ex. Gubbanäsan 9.11 (Mikael Nord) och 2 ex. Glommen 6.12 (Jörgen Fagerblom m.fl.).

Boh: 1 ex. Hönö 31.10 (Stig Jacobsson), 2 ex. Hönö 1.11 (Per Hjalmarsson), 25 ex. Hönö 12.11 (Johan Wallander, Stig Jacobsson m.fl.), 3 ex. Hönö 4.12 (Stig Jacobsson) och 2 ex. Hönö 6.12 (Johan Wallander m.fl.).

Den högsta årssumman någonsin. De 25 ex. som inräknades på Hönö 12.11 utgör svenskt dagsrekord. Den tidsmässiga fördelningen av fynden är normal.

Obestämd stormsvala *Hydrobates/Oceanodroma* (? — 1)

Sk: 1 ex. Sandön 6.11 (Bo Petersson m.fl.).

Toppskarv *Phalacrocorax aristotelis* (8* — 3)

Hl: 2 ex. 3K och 1 ex. 2K Lynga—Liseredsskär 11.5 (Mikael Hake, Thomas Karlsson).

Rallhäger *Ardeola ralloides* (5 — 1)

Hl: 1 ex. Getterön 9—14.5 (Henry Hirsimäki m.fl.).

Med detta fynd har hälften av alla fynd gjorts under våren.

Ägretthäger *Egretta alba* (50 — 6)

Sk: 1 ex. Härkeberga 26.4 (Anders Abrahamsson).
 Sm: 1 ex. Svartö, Stuvnäas, 7.6 (Kalle J. Löfberg, Per Svensson).

Öl: 1 ex. Möckelmossen 27.7 (Carl Tholin, Stefan Andersson m.fl.).

Hl: 1 ex. Getterön 19.10 (Mikael Nord).

Vstm: 1 ex. Näs, Fläckebo, 29—30.6 (Håkan Johansson m.fl.).

Upl: 1 ex. Länna 9.5 (Örjan och Sven-Olof Mattsson).

Årets sex ägretthäger är helt i nivå med de senaste årens summor (eventuellt kan ett färre antal kringvandrande individer vara inblandade).

Prutgås *Branta bernicla*

Fåglar visande den ljusbukiga rasens (*hrota*) karaktärer (38 — 19):

Sk: 7 ex. 2K Jonstorp 30.3 (Per Undeland), 1 ad. Farhult 13.4 (Noel Holmgren, Ulf Ståhle), 2 2K Sandön 13.4 (Ulf Gärdenfors m.fl.), 1 2K Sandön 25.4 (Per Undeland) och 1 ex. översträckande Krankesjön 22.5 (Nils Kjellén).

Öl: 1 ad. Ottenby 1.6 (Bertil Breife), 2 ad. Segerstads fyr 14.9 (Bertil Breife), 1 ad. Ottenby 24.9 (Ulf Ståhle) och 1 ad. Triberga läge 27.9 (Bertil Breife).

Hl: 2 ad. Morups Tånge 2.4 (Claes-Göran Cederlund, Jimmy Stigh).

Den högsta årssumman hittills, bland annat beroende på flocken om sju individer vid Jonstorp. Notera de många fynden relativt tidigt på våren, i mars och april.

Ringand *Aythya collaris* (13 — 2)

Bl: 1 ♂ Elleholm 6.1.—19.3 (Göran Andersson m.fl.).
 Vg: 1 ♂ Hornborgsjön 1 och 4.5 (Christer Larsson m.fl.).

Fjärde vintern sedan 1981 som ringand visar sig i Karlshamnstrakten, och tredje året i rad som arten dyker upp i Hornborgsjön i maj. Var håller de hus på sommaren? De senaste åren har 2—3 ex. iakttagits varje år.

Vitögd dykand *Aythya nyroca* (21 — 2)

Sk: 1 ♂ Rönne 13.4 (Göran Lindh, Per Undeland m.fl.).

Vrm: 1 ♂ Björken, Sunne, 6.12 (Thomas Axelsson, Morgan Johansson m.fl.).

Arten är långt ifrån årsviss hos oss trots att den häckar så nära som i norra Polen. Cirka 60% av fynden är från april, decemberfyndet i Sunne är det första i denna månad.

Gåsgam *Gyps fulvus* (0 — 1)

Sk: 1 subad. Lemmeströ, Börringe och Falsterbo 24—26.9 (Magnus Ullman, Bertil Svensson m.fl.).

En av årets nya arter, som väckte stor förvåning när den upptäcktes vid Falsterbo sent på eftermiddagen den 24.9. Fågeln sträckte dock inte ut, utan en observatör

* fr.o.m. 1975

En k
glädj
Ivorj

som
kvis
beså
ran.
men
I
templ
i De
sam
m.fl
sam

- Vitnåbbad islom *Gavia adamsii*
Hl: 1 ex. Gubbanåsan 1.10 1984.
- Toppskarv *Phalacrocorax aristotelis*
Hl: 1 ex. Morups Tånge 31.7 1986; 1 ex. Busör 5.4 1985.
- Dvärgörddrom *Ixobrychus minutus*
Srm: 1 ex. Näsnaren, Katrineholm, 11.6 1986.
- Ägretthäger *Egretta alba*
Upl: 1 ex. Hjälstaviken 31.7 1986.
- Marmorand *Marmarometta angustirostris*
Sk: 1 ex. Falsterbo 16.9 1981.
- Vitögd dykand *Aythya nyroca*
Sk: 1 ex. Barsebäckshamn 3.3 1986.
- Buffelhuvud *Bucephala albeola*
Vstm: 1 ex. Lagårdssjön 22 och 29.4 1986.
- Ormörn *Circaetus gallicus*
Vg: 1 ex. Öglunda, 10 km norr Hornborgasjön, 7.9 1986.
- Stäpphök *Circus macrourus*
Öl: 1 ex. Sandvik 19.5 1986.
- Större skrikörn *Aquila clanga*
Vg: 1 ex. Östen 28.9 1986.
Jmt: 1 ex. 3 km norr Landön 25.9 1986.
- Dvärgörn *Hieraetus pennatus*
Öl: 1 ex. Egby 8—9.7 1986.
- Tatarfalk *Falco cherrug*
Vb: 1 ex. Röbbäckssängarna 6—12.9 1984.
- Tundrapipare *Pluvialis dominica/fulva*
Sk: 1 ex. Gislövshammar 5.8 1986.
Öl: 1 ex. St. Ören 20.9 1985.
- Prärielöpare *Tryngites subruficollis*
Öl: 1 ex. Segerstad 8.11 1986.
- Styltsnäppa *Micropalama himantopus*
Vb: 1 ex. Lillhaddingen, Holmsund, 2.9 1986.
- Obestämd beckasinsnäppa *Limnodromus scolopaceus/griseus*
Hl: 1 ex. Gubbanåsan 17.8 1986.
- Dammsnäppa *Tringa stagnatilis*
Öl: 1 ex. Ottenby 23.8 1980.
Gtl: Grötlingbo 6.5 1983.
Ög: 1 ex. Svartåmynningen, Roxen, 11 och 13.8 1986.
- Bredstjärtad labb *Stercorarius pomarinus*
Sm: 1 juv. Händelö 4.10 1982; 1 ex. Huskvarna 10.9 1983.
Vg: 1 ex. Vänersborgsviken 27.8 1986.
Ög: 1 ex. Roxen 28.9 1985.
Nb: 6 ex. Tavastaudden 16.5 1981.
- Fjälllabb *Stercorarius longicaudus*
Sm: 1 ad. Revsudden 20.10 och 8.11 1986.
Vg: 2 juv. Vänersborgsviken 7.9 1985; 1 ex. Vänersborgsviken 29.8 1986.
Dlr: 1 ad. Åsmansbo 12.6 1984.
- Svarthuvad trut *Larus ichtyaetus*
Vg: 1 ex. Torpamossen, Långhem, 27.12 1985.
- Tärnmås *Larus sabini*
Hl: 1 juv. Gubbanåsan 28.9 1986.
- Ringnäbbad mås *Larus delawarensis*
Öl: 1 ex. Gräsgårds hamn 8.3 1983.
Vb: 1 ex. Holmsund 28.5 1985.
- Silltrut *Larus fuscus graellsii*
Hl: 1 ad. Morups Tånge 14.5 1986.
- Vitvingad trut *Larus glaucooides*
Sk: 1 ex. Sandön 4.1 1986.
Öl: 1 ex. Ottenby 16.8 1986.
- Sandtärna *Gelochelidon nilotica*
Öl: 2 ex. Ottenby 26.5 1980; 1 ex. Stenhusa 26.5 1982.
Vb: 1 ex. Tuvan—Bergön 17.5 1986.
- Vitvingad tärna *Chlidonias leucopterus*
Öl: 1 ex. Ottenby 4.11 1986.
- Spetsbergsgrißla *Uria lomvia*
Hl: 1 ex. Grötvik 25.11 1984.
- Palmduva *Streptopelia senegalensis*
Vb: 1 ex. Röbbäckslätten 13.9 1986.
- Större turturduva *Streptopelia orientalis*
Vstm: 1 ex. Arboga 23—30.11 1980.
- Gök *Cuculus canorus minor*
Bl: 1 ex. Utklippan 13.5 1981.
- Större piplärka *Anthus novaeseelandiae*
Sk: 1 ex. Saxåns mynning 20.9 1986.
Hl: 1 ex. Morups Tånge 28.9 1986.
- Sädesärla *Motacilla alba yarrellii*
Sk: 1 ex. Lomma 7.4 1985.
- Sydnäktergal *Luscinia megarhynchos*
Öl: 1 ex. Ottenby 7.5 1986.
- Blåhake *Luscinia svecica cyanecula*
Vrm: 1 ex. Karlskoga 11.5 1986.
- Isabellastenskvätta *Oenanthe isabellina*
Sm: 1 ex. St. Klappholmen 17.8 1986.
- Blåtrast *Monticola solitarius*
Gtl: 1 ex. Hoburgen 5.11 1982.
- Taigasångare *Phylloscopus inornatus*
Vg: 1 ex. Vänersborgsviken 12.10 1981.
- Taigasångare *Phylloscopus inornatus humei*
Ög: 1 ex. Häradsöskär 1.11 1980.
- Gransångare *Phylloscopus collybita tristis*
Öl: 1 ex. Ottenby 3.11 1986.
Srm: 1 ex. Hartsö-Enskär 7.10 1984.
- Videsångare *Phylloscopus schwarzi*
Vb: 1 ex. Röbbäcksslätten 3.10 1982.
- Bergsångare *Phylloscopus bonelli*
Sk: 1 ex. Falsterbo 15.10 1983.
- Svartpannad törnskata *Lanius minor*
Ang: 1 ex. Kronören 4.6 1985.
- Rödhuva törnskata *Lanius senator*
Öl: 1 ex. Ottenby 18.5 1986.
- Dvärgsparv *Emberiza pusilla*
Hl: 1 ex. Getterön 27.9 1986.

Summary: Rare birds in Sweden in 1986.

All records of rare birds in Sweden in 1986, which have been accepted by the Rarities Committee, are listed in the report, together with a few older records and a list of rejected records. Two figures are given in brackets